

เปิด‘สวนพื้นที่สุขภาวะ-ห้องสมุดกำแพง’ จากพื้นที่เสื่อมโทรมเป็น‘พื้นที่ชุมชนสามัคคี’

ที่สวนพื้นที่สุขภาวะแห่งการเรียนรู้ หลังม.สยาม มีงานแถลงข่าวเปิด “สวนพื้นที่สุขภาวะ และห้องสมุดกำแพง” โดยเป็นความร่วมมือของ กรุงเทพมหานคร (กทม.), สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.), ศูนย์วิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน (ศวพช.), มหาวิทยาลัยสยาม และภาคีเครือข่าย ร่วมกันพัฒนาพื้นที่รกร้าง กองขยะขนาดใหญ่ ให้กลายเป็นสวนพื้นที่สุขภาวะ สำหรับคนในชุมชนพื้นที่สุขภาวะหลังม.สยาม รุ่งฟ้า 36 ทวีศักดิ์ เลิศประพันธ์ รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (กทม.) กล่าวว่า บทบาทความร่วมมือของกทม. ต่อการพัฒนาสวนแห่งนี้ ว่า กทม.ได้ประกาศนโยบายเปลี่ยนพื้นที่เสื่อมโทรมให้เป็น “พื้นที่ชุมชนสามัคคี สร้างสุขภาวะดีเพื่อชีวิต” 1 เขต 1 ชุมชน มีสิ่งอำนวยความสะดวก ให้ชาวชุมชน เป็นศูนย์กลางพบปะ

ด้าน ดร.นพ.ไพโรจน์ เสาน่วม ผู้อำนวยการส่งเสริมวิถีชีวิตสุขภาพ สสส. กล่าวว่า สสส.มียุทธศาสตร์ส่งเสริมการจัดการให้เกิดพื้นที่สุขภาวะหรือปัจจัยแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเพิ่มกิจกรรมทางกายในชีวิตประจำวัน และยังคงครอบคลุมสุขภาวะในมิติอื่นๆ ทั้งมิติด้านจิตใจ สังคม และปัญญา โดยผลการดำเนินงานของสสส. ในปีที่ผ่านมา เกิดพื้นที่สุขภาวะต้นแบบ 9 รูปแบบการจัดการ เช่น พื้นที่

และชุมชนรอบข้างมาโดยตลอด ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยเริ่มจากการพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เกิดขึ้นรอบๆ มหาวิทยาลัย ส่งเสริมชุมชนให้เห็นความสำคัญของคำว่าพื้นที่สุขภาวะที่ชุมชนได้ประโยชน์หากชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้พื้นที่สุขภาวะเกิดขึ้นซึ่งทั้งหมดนี้ เพราะม.สยามเป็นมหาวิทยาลัยแห่งเดียวในเขตภาคีเจริญ จึงเหมือนเป็นความรับผิดชอบในฐานะสถานศึกษาในพื้นที่นั้นเอง สำหรับสวนพื้นที่สุขภาวะแห่งการเรียนรู้หลัง ม.สยาม เกิดจากแนวคิดที่อยากกลับมาพัฒนาพื้นที่หลังบ้านของเราเองให้กลายเป็นพื้นที่สีเขียว เป็นแหล่งเรียนรู้ นำไปสู่การมีสุขภาวะที่ดีของคนในชุมชน จึงเริ่มจากการพูดคุยกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กทม., สำนักงานเขตภาษีเจริญ และสสส. โดยหน้าที่ของม.สยามคือเป็นส่วนเชื่อมประสานระหว่างชุมชนกับทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างแท้จริง

ด้าน สัตถ์ฉัตร ศรีอรุณสว่าง เจ้าของบ้านกำแพงติดกับสวนพื้นที่สุขภาวะ กล่าว

สังสรรค์ ออกกำลังกาย และจัดกิจกรรมเพื่อส่วนรวม ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมความปลอดภัย สร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งให้ชุมชน โดยรูปแบบนี้จะให้ทุกเขตนำไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทของชุมชนนั้นๆ สำหรับสวนพื้นที่สุขภาวะแห่งการเรียนรู้หลังม.สยาม เป็นตัวอย่างพื้นที่พัฒนามาจากพื้นที่รกร้างจนกลายเป็นสวนพื้นที่สุขภาวะที่มีความสมบูรณ์พร้อมในทุกด้าน ส่วนหนึ่งมาจากความร่วมมือของคนในชุมชน ตั้งแต่ขั้นตอนการร่วมคิด ร่วมทำ จนไปถึงร่วมใช้ประโยชน์ กทม.พร้อมที่จะเป็นกลไกในการหนุนเสริมและขับเคลื่อนให้เกิดพื้นที่สุขภาวะเกิดขึ้นที่สีเขียว พื้นที่เพื่อกิจกรรมทางกาย การออกกำลังกาย และกิจกรรมทางสังคมของชุมชนต่อไป

สุขภาวะในเขตประกอบการอุตสาหกรรม พื้นที่สุขภาวะระดับย่านเมือง และระดับชุมชน เป็นต้น และมี 2 รูปแบบที่สามารถพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้ได้ คือ ศูนย์การเรียนรู้ส่งเสริมกิจกรรมทางกายผู้สูงอายุ และลานกีฬาพัฒนา 1 ชุมชนเคหะคลองจั่น โดยสวนพื้นที่สุขภาวะแห่งการเรียนรู้หลังม.สยาม ถือเป็นพื้นที่สุขภาวะต้นแบบชุมชนที่มีความยืดหยุ่น เป็นพื้นที่สุขภาวะชุมชนในเขตกทม.ที่ส่งเสริมสุขภาวะทุกมิติ รวมถึงส่งเสริมการเรียนรู้ 7 รูปแบบ ได้แก่ ด้านกายภาพ การมองเห็น การพูด การเข้าถึงสังคม การเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้ตรรกะ และการฟัง

ขณะที่ ดร.พรชัย มงคลวนิช อธิการบดีมหาวิทยาลัยสยาม กล่าวว่า ม.สยาม ได้ร่วมทำงานพัฒนาพื้นที่สุขภาวะกับเขตภาษีเจริญ

ว่า ถ้าย้อนหลังไปเมื่อสมัยเป็นเด็กพื้นที่นี้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม สวนผลไม้ และเมื่อความเป็นเมืองเข้ามาสวนก็หายไป กลายเป็นกองขยะขนาดใหญ่ตั้งอยู่ข้างบ้านตน ช่วงแรกที่ ศวพช. มีแนวคิดจะเริ่มเข้ามาฟื้นฟูพื้นที่ให้กลายเป็นสวนสาธารณะ ไม่มีใครคิดว่าเป็นไปได้ เนื่องจากกองขยะใหญ่มากสูงเท่ากำแพง รวมถึงข้อจำกัดของคนในชุมชนที่มาจากหลากหลายอาชีพ การรวมตัวจึงน่าจะเป็นไปได้ยาก แต่เมื่อกระบวนการประชาคมเริ่มขึ้นกลายเป็นว่าได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชนอย่างจริงจัง ทุกคนพร้อมใจสนับสนุนความร่วมมือ ทั้งลงเงิน ลงแรง ลงส่วนที่แบ่งปันได้ จนในที่สุดก็เกิดเป็นสวนพื้นที่สุขภาวะ และห้องสมุดกำแพง พื้นที่สีเขียว พื้นที่สุขภาพ และความภาคภูมิใจของคนในชุมชน